



Република Србија  
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА  
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

**ПРОБНИ ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

школска 2019/2020. година

ТЕСТ

# СРПСКИ ЈЕЗИК

УПУТСТВО ЗА ПРЕГЛЕДАЊЕ

## Упутство за оцењивање

– Сваки задатак доноси највише **1 бод**.

– За одговор који се разликује од решења датог у овом упутству ученик добија **0 бодова**.

– Ученик може добити **0,5 бодова** само у задацима у којима је то предвиђено овим упутством.

Бр. зад.	Решење	Бодовање
1.	● осуда различитости подсмехом	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
2.	● Друштво је представљено као скуп појединаца који унапред осуђују новине, иако о томе ништа не знају. ● Друштво верује да је у њиховој средини немогуће издићи се изнад просека и бити много бољи од других.	Тачна два одговора и ниједан нетачан – <b>1 бод</b> Тачан један одговора и ниједан нетачан – <b>0,5 бодова</b>
3.	● придев	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
4.	Понекад се <u>друштво</u> забављало препричавањем смешних ствари о научнику.	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
5.	пронеше – аорист је крао – перфекат се смејући – глаголски прилог садашњи	Тачна три одговора – <b>1 бод</b> Тачна два одговора – <b>0,5 бодова</b>
6.	● именичка синтагма	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
7.	непостојано <i>a</i> једначење сугласника по звучности <b>Напомене:</b> Иако је редослед гласовних промена битан, признаје се као тачан одговор и другачији редослед. Не прихватају се као тачан одговор облици „непостојно”, „непостојено” и слични.	Тачна два одговора – <b>1 бод</b> Тачан један одговор – <b>0,5 бодова</b>
8.	1. односна (зависна реченица) 2. поредбена (зависна реченица) <b>Напомена:</b> Признаје се и одговор у множини (односне, поредбене).	Тачна два одговора – <b>1 бод</b> Тачан један одговор – <b>0,5 бодова</b>
9.	● подругљив	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
10.	● шумадијско-војвођански ● косовско-ресавски	Тачна два одговора и ниједан нетачан – <b>1 бод</b> Тачан један одговора и ниједан нетачан – <b>0,5 бодова</b>
11.	● У септембру 2009. године, са 7 година, пошла сам у I разред.	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
12.	● Народно позориште у Београду је институција од <u>непроцењивог</u> значаја за културу. ● Музеј позоришне уметности Србије <u>недавно</u> је приредио занимљиву изложбу.	Тачна два одговора и ниједан нетачан – <b>1 бод</b> Тачан један одговора и ниједан нетачан – <b>0,5 бодова</b>
13.	● <i>Кирија</i>	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
14.	1. описивање / дескрипција / портрет 2. приповедање / наратија 3. дијалог	Тачна три одговора – <b>1 бод</b> Тачна два одговора – <b>0,5 бодова</b>

15.	<ul style="list-style-type: none"> <li>● охрабрује српске војнике у борби против Турака</li> </ul>	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
16.	<ul style="list-style-type: none"> <li>● персонификација</li> </ul>	Тачан одговор – <b>1 бод</b>
17.	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Мурат своју смрт прихвата као могућност на коју мора да рачуна сваки војник који иде у рат и зато је против освете раји.</li> <li>● Мурат сматра да ће Турско царство опстати једино ако Турци буду поштовали своје поданике и не буду им чинили зло</li> </ul>	Тачна два одговора и ниједан нетачан – <b>1 бод</b> Тачан један одговора и ниједан нетачан – <b>0,5 бодова</b>
18.	<p><b>Прихватљив је одговор</b> који је целовит и заснован на тексту. Лазареве речи се доводе у везу са његовим филозофским, етичким и религијским ставовима. Лазар је уверен да треба и мора да брани живот ближњег, своју земљу и народ, без обзира на бројност противника и његову физичку надмоћ.</p> <p>Оно што Бајазит не разуме, а на чему Лазар инсистира, јесте духовна/ морална победа српског народа. Победа о којој Лазар говори утемељена је на свести о спремности да се страда ради вишег интереса, упркос неминовности пораза. Зато Лазар каже да је ово „наша највећа победа”. Лазар сматра да је победа то што се супротставио бројчано надмоћнијем непријатељу, што је одбранио принцип борбе за слободу по сваку цену. Лазар је победио, јер се издигао изнад земаљских и пролазних ствари ради вишег циља – живота у слободи и на својој земљи. Жеља за слободом је јача од страха од смрти. Лазар Србе види као победнике, јер су спремни да страдају бранећи своју земљу од ропства.</p> <p><i>Примери прихватљивих ученичких одговора:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Лазар сматра да је победио, јер брани свој народ од непријатеља. Није се уплашио, иако је знао да је непријатељ бројнији и јачи.</li> <li>• Лазар види битку другачије од Бајазита. Бајазит је победио физички, али Лазар је морални победник. Он није одустао од борбе, иако је знао да ће погинути.</li> <li>• Лазар читаву битку види другачијим очима од Бајазита. Њему је важнија слобода од физичке силе и надмоћи противника.</li> <li>• Лазар показује да је победник онај ко се бори за свој народ и земљу и зато се не боји смрти. Он је прави родољуб.</li> <li>• Лазар битку посматра из угла некога ко даје пример свом народу. Он се жртвује да покаже колико вреди слобода.</li> </ul> <p><b>Напомене:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ученик може да одговори и на неки други, сличан начин у оквирима могућих интерпретација које текст пружа, а у складу са решењем.</li> <li>– Ученик може да напише краће или дуже комуникативне реченице (може да напише и <b>једну комуникативну реченицу</b> са више предикатских реченица) и има слободу да уобличи композицију свог одговора (нпр. да наведе закључке о смислу наведених речи, које затим поткрепљује/ образлаже цитирајући или парафразирајући текст).</li> </ul>	Тачан одговор – <b>1 бод</b>

	<p><b>Неприхватљив је одговор</b> који није целовит и заснован на тумачењу текста или се у њему произвољно тумаче Лазареве речи. Ученик је преписао постављено питање или део питања.</p> <p><i>Примери неприхватљивих ученичких одговора:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Лазар је храбар, поносан. Он је свестан пораза, али неће да призна пораз пред Бајазитом. (Одговор није утемељен у тексту.)</li> <li>• Лазар мисли да је победио, јер може својим одговорима да понизи Бајазита. (Тумачење је произвољно и неутемељено у тексту.)</li> <li>• Лазар није у стању да сагледа реално стање. Зато тврди да је победио. (Тумачење је произвољно.)</li> <li>• Српски народ је много страдао у боју на Косову. Готово сва војска је побијена, Лазар је погубљен, јунаци о којима говоре песме о боју на Косову су погинули борећи се против много јачег непријатеља. Иако су били малобројни, одазвали су се Лазаревом позиву и отишли у борбу покушавајући да зауставе турску војску и њено напредовање. (Одговор није прихватљив јер се не тумаче Лазареве речи – уопштен је.)</li> </ul>	
19.	<p><i>Тачан одговор:</i> Ученик саставља разумљиве, граматички исправне реченице које се односе на наведено питање у 18. задатку.</p> <p><i>Нетачан одговор:</i> Ученик је направио једну или више граматичких грешака (морфолошких, синтаксичких) и/или ученик је написао неразумљиву реченицу. Ученик је написао само <i>Не знам. Нисам сигуран.</i> и сл. Ученик је написао реченицу која се не односи на захтев у 18. задатку; само је преписао/цитирао реченицу из текста или део текста – није сам саставио ниједну реченицу.</p> <p><b>Напомена: Уколико ученик није дао прихватљив одговор за 18. задатак и оцењен је са 0 бодова, 19. задатак се независно вреднује, у складу са решењем за 19. задатак.</b></p>	Тачан одговор – 1 бод
20.	<p><i>Тачан одговор:</i> Ученик примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима (коришћење запете се не оцењује).</p> <p><i>Нетачан одговор:</i> Ученик је нарушио једно или више (основних) правописних правила: правилно користи ћирилицу; почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком; употребљава велико слово приликом писања личних имена; користи наводнике кад дословно цитира текст; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове <i>ћ, ч, њ, њ</i>; правилно пише сугласник <i>ј</i> у интервокалској позицији; правилно пише речцу <i>ли</i> и речцу <i>не</i>. Ученик је само преписао/цитирао реченицу из текста или део текста – није сам саставио ниједну реченицу.</p> <p><b>Напомена: Уколико ученик није дао прихватљив одговор за 18. задатак и оцењен је са 0 бодова, 20. задатак се независно вреднује, у складу са решењем за 20. задатак.</b></p>	Тачан одговор – 1 бод

**Напомене:**

1. Не признаје се прецртан и исправљен одговор.
2. Не признаје се одговор који је написан само графитном оловком.
3. Не признаје се одговор у којем су употребљене скраћенице, осим у задацима у којима се испитује писање скраћеница.
4. Признаје се у задацима отвореног типа одговор који је написан или малим или великим почетним словом, осим у задацима у којима се испитују правописна правила у вези са употребом великог и малог слова.
5. Признаје се одговор написан штампаним или писаним словима, осим ако се у задатку не тражи да ученик пише одређеним типом слова.
6. Признаје се тачан одговор који је означен јасно и уколико је означен на другачији начин од предвиђеног (нпр. слово, реч или текст је заокружио, а требало је да подвуче).
7. На основу одлуке Радне групе за спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања признаје се и одговор написан латиницом, уколико је ученик тачно одговорио на задатак.